



Seat No. _____

HAK-1901180102030800
M. A. (Sem.-III)
(W.E.F. 2019) Examination
May - 2023
History : Paper-12
(State in India (Ancient - Medieval))
(New Course)

Time : 2½ Hours / Total Marks : 70

સૂચના : બધા પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.

- 1 પ્રાચીન ભારતના ઇતિહાસના અભ્યાસ માટેના મહત્વના આધાર સાધનોની ચર્ચા કરો. 14

અથવા

- 1 વૈદિક યુગની સભા અને સમિતિની રચના અને તેના કાર્યો વિશે નોંધ લખો. 14
- 2 બૌદ્ધ સંઘની રચના, બંધારણ અને તેની પડતી માટેના જવાબદાર પરિબળો દર્શાવો. 14

અથવા

- 2 ગણરાજ્યોના વિશિષ્ટ લક્ષણો જણાવી તેના પતનના કારણો વિષે ચર્ચા કરો. 14
- 3 ગુપ્ત રાજવીઓના કેન્દ્રીય વહીવટી તંત્રના મુખ્ય લક્ષણોનું પરીક્ષણ કરો. 14

અથવા

- 3 વિજયનગરના સામ્રાજ્યનું સ્વરૂપ, આવકના સાધનો, ન્યાયતંત્ર અને લશ્કરી તંત્ર વિષે ટૂંકી નોંધ લખો. 14

- 4 મુઘલોના કેન્દ્રીય વહીવટીતંત્રની રૂપરેખા આપો. 14

અથવા

- 4 શિવાજીએ મહેસૂલી વ્યવસ્થા તથા લશ્કરી વ્યવસ્થામાં કરેલાં પરિવર્તનોની સમીક્ષા કરો. 14

- 5 નીચેનામાંથી ગમે તે બે પર નોંધ લખો: 14
- (1) પ્રાચીન ભારતના રાજ્યના કાર્યો
 - (2) પાટલીપુત્રની શાસનવ્યવસ્થા
 - (3) દિલ્હી સલ્તનત યુગનું મહેસૂલી તંત્ર
 - (4) પેશ્વા વહીવટીતંત્ર.

ENGLISH VERSION

Instruction : All questions carry equal marks.

- 1 Discuss the important sources of the study history of ancient India. 14

OR

- 1 Write note the formation and working the 'Shabha' and 'Samiti' in Vedic era. 14

- 2 Trace the rise, work and causes of the downfall of Baudha Sangha. 14

OR

- 2 Discuss the main features of Gana Rajya and the causes of its decline. 14

- 3 Examine the main features of the central administration of the Gupta rulers. 14

OR

- 3 Write note government nature, income sources, judicial system and military system of Vijayanagar. 14

- 4 Give an outline of the central administration of the Mughals. 14

OR

- 4 Review the changes made by Shivaji in his revenue system and military system. 14

- 5 Write notes on any **two** from the following: 14

- (1) The functions of state in Ancient India
- (2) The administrative system of Patliputra
- (3) The land revenue system during the Sultanate
- (4) Administration of Peshwas.